

Η Γραμματική στην Πρόσθετη Γλώσσα: σχέσεις, όρια κι ιδέες

Αναστασία Μαγγανά

Μέλος του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.)

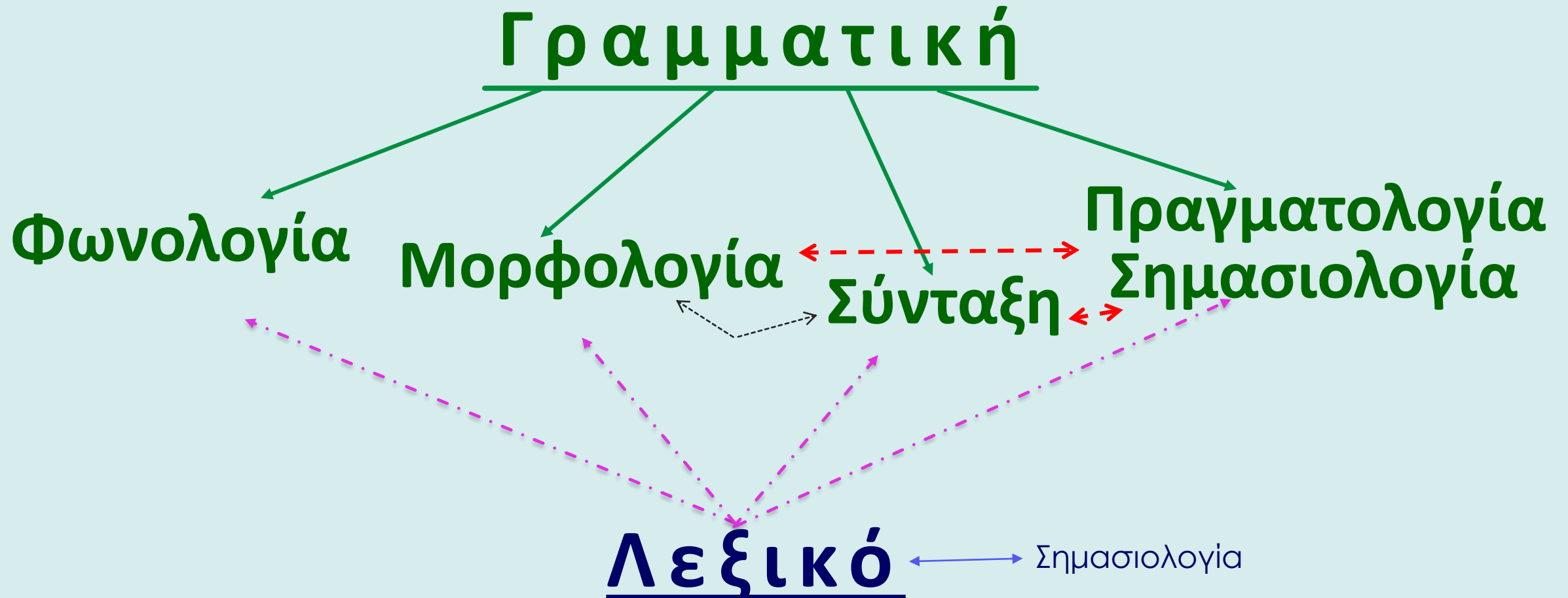
Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Ε.Κ.Π.Α.

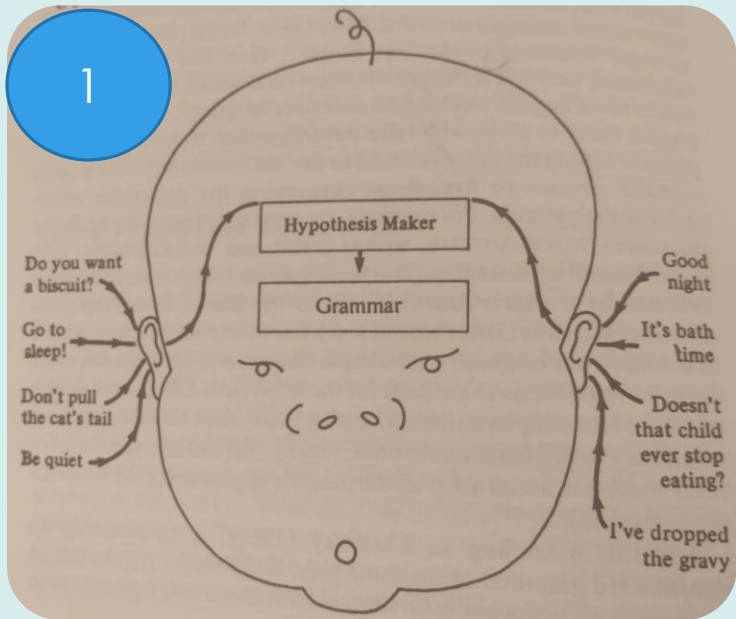
Γραμματική:

ένα σύνολο οδηγιών για τη δημιουργία όλων των γραμματικών προτάσεων μιας γλώσσας

Hawkins 2001: 4

Γραμματική: σχέσεις και όρια

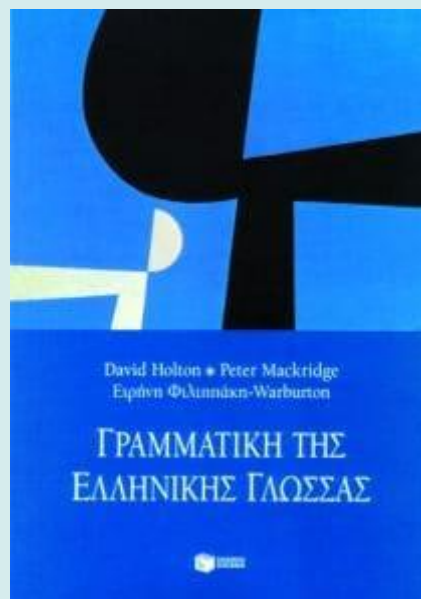
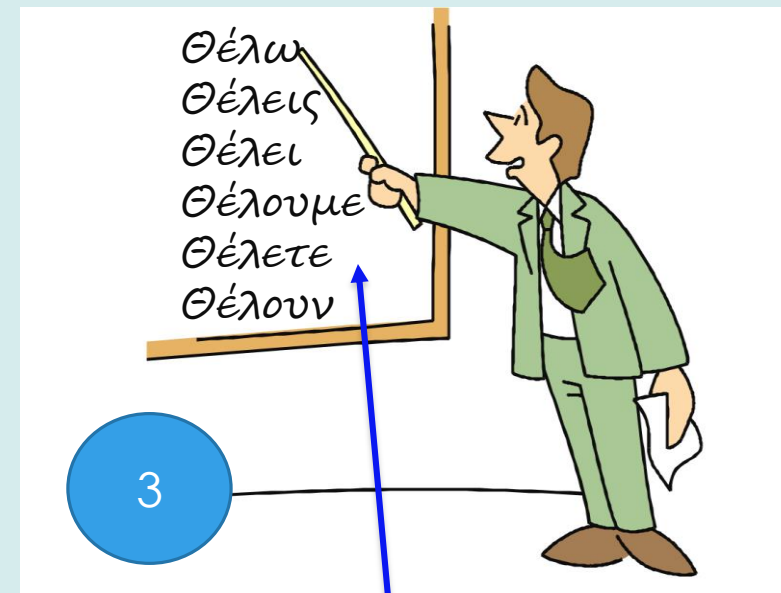
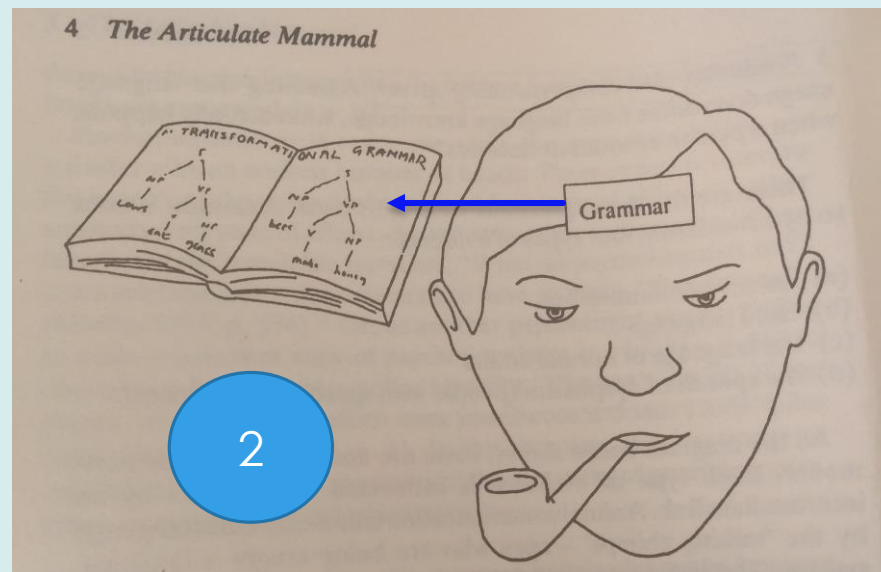

Aitchison 1989

Νοητική
Γραμματική

Θεωρητική
Γραμματική

Είδη γραμματικής

Παιδαγωγική
Γραμματική

Διδασκαλία Γραμματικής

Νοητικής

~~Θεωρητικής~~

Παιδαγωγικής

Πανεπιστήμιο του Sheffield Ερευνητικό Πρόγραμμα «Ανταλλαγή Γνώσεων»

Τίτλος: Συνεργασία ερευνήτριας γλώσσας και συγγραφέως διδασκικών εγχειριδίων μέσω γλωσσικών εγχειριδίων

(University of Sheffield, **Knowledge Exchange Grant**
«Language researcher and textbook writer collaboration through language textbooks»)

Kook-Hee Gil
University of Sheffield

Anastassia Mangana
University of Athens

Workshops with linguists and teachers in one room

Network building projects between researchers and teachers

- NISSLL (Network for the Interdisciplinary Study of Second Language Acquisition)

nissll.org.uk

Network for the Interdisciplinary Study
of Second Language Learning

- MiLL (Meaning in Language Learning)

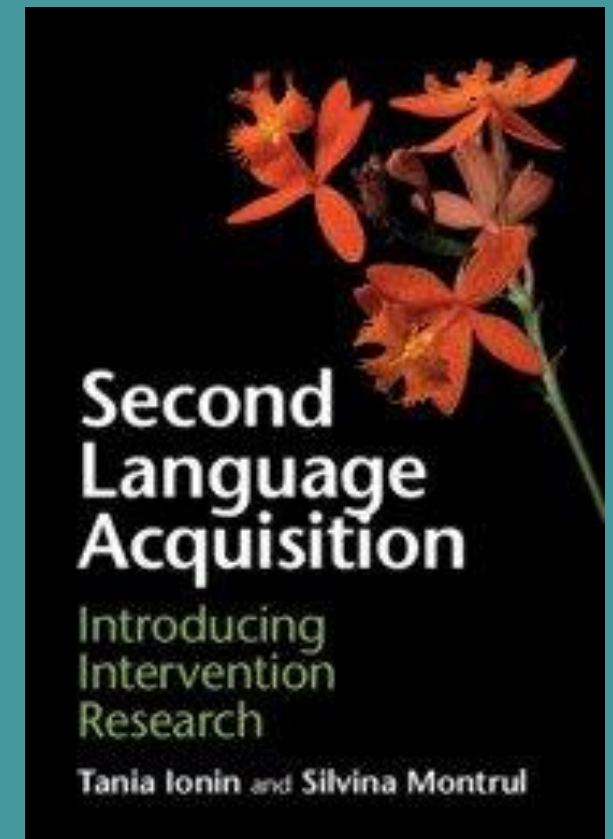
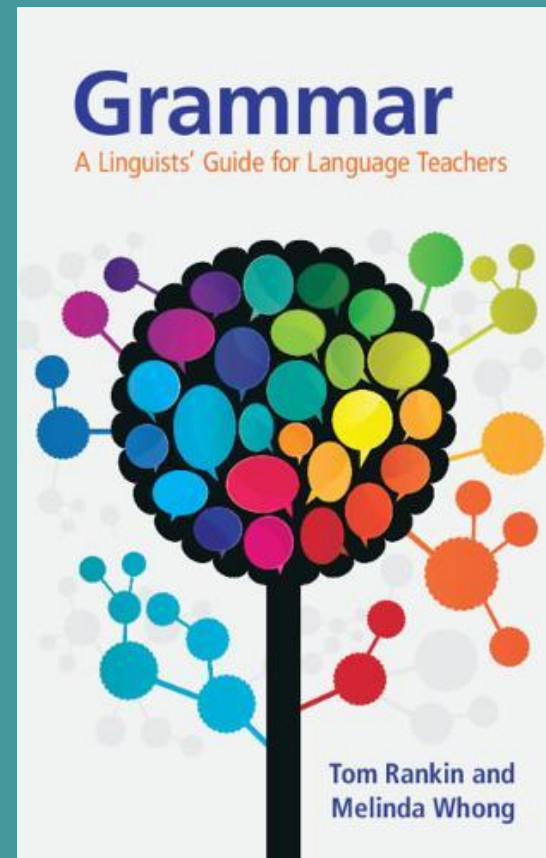

White Rose
university consortium
Universities of Leeds, Sheffield & York

Arts & Humanities
Research Council

Linguistics and SLA research: Implications for Language classroom in publication

Anastassia Mangana & Kook-Hee Gil, ICG:-16, Thessaloniki

Στόχοι & δράσεις του προγράμματος

- Έρευνα και αξιολόγηση συγκεκριμένων διδακτικών προτάσεων
- Δημιουργία ενός συγκεκριμένου μοντέλου πάνω στο οποίο θα εργάζονται οι συγγραφείς και οι γλωσσολόγοι/ ερευνήτριες και ερευνητές στο μέλλον
- Παρουσιάσεις σε συνέδρια
- Οργάνωση εργαστηρίων και επιμορφώσεων
- Προτάσεις για την αλλαγή του τρόπου συγγραφής διδακτικών εγχειριδίων

Towards a Lexical Approach to Grammar: Examples from the Teaching of Greek as an Additional Language

Anastassia Mangana
University of Athens

Kook-Hee Gil
University of Sheffield

International conference on Greek Linguistics
14-17 December 2023, Thessaloniki, Greece

Γλωσσολογική εξειδίκευση στην αίθουσα διδασκαλίας;

Θεωρητική Γλωσσολογία και γλωσσική κατάρτιση: μια καινούργια ατζέντα, από το 2010

Γλωσσολογία /Γλωσσική Κατάρτιση και τάξεις διδασκαλίας;

Greek clitics in the second language classroom

- Clitic pronouns shown to be a persistent challenge to L2 learners:
 - Position of clitics in L2 Spanish (Bruhn de Garavito 2013)
 - Use of clitics dependent on Discourse [specific vs. non-specific topic] in L2 Spanish (Valenzuela and McCormack 2013)
 - Variant case form in L2 Italian (Santoro 2007)
- L2 Greek Clitics in its GEN vs ACC case forms in monotransitive and ditransitive structures, difficult to L2 learners. → implications for L2 Greek classroom

V1: object in ACC

με ρωτάει
me.ACC asks_3rd singular ('S/he asks me')

V2: object in GEN

μου τηλεφωνεί
me.GEN calls_3rd singular ('S/he calls me')

V3: (a) DO in ACC

την ετοιμάζει
her.ACC prepares_3rd singular ('He prepares it')

(b) IO in GEN

του ετοιμάζει
him.GEN prepares_3rd singular ('He prepares him (something)')

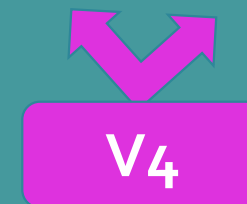
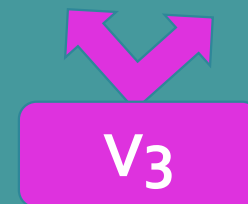
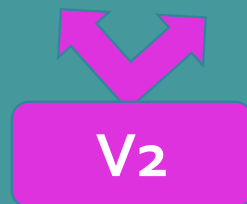
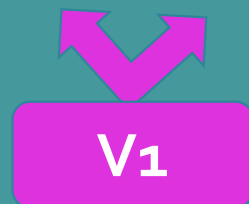
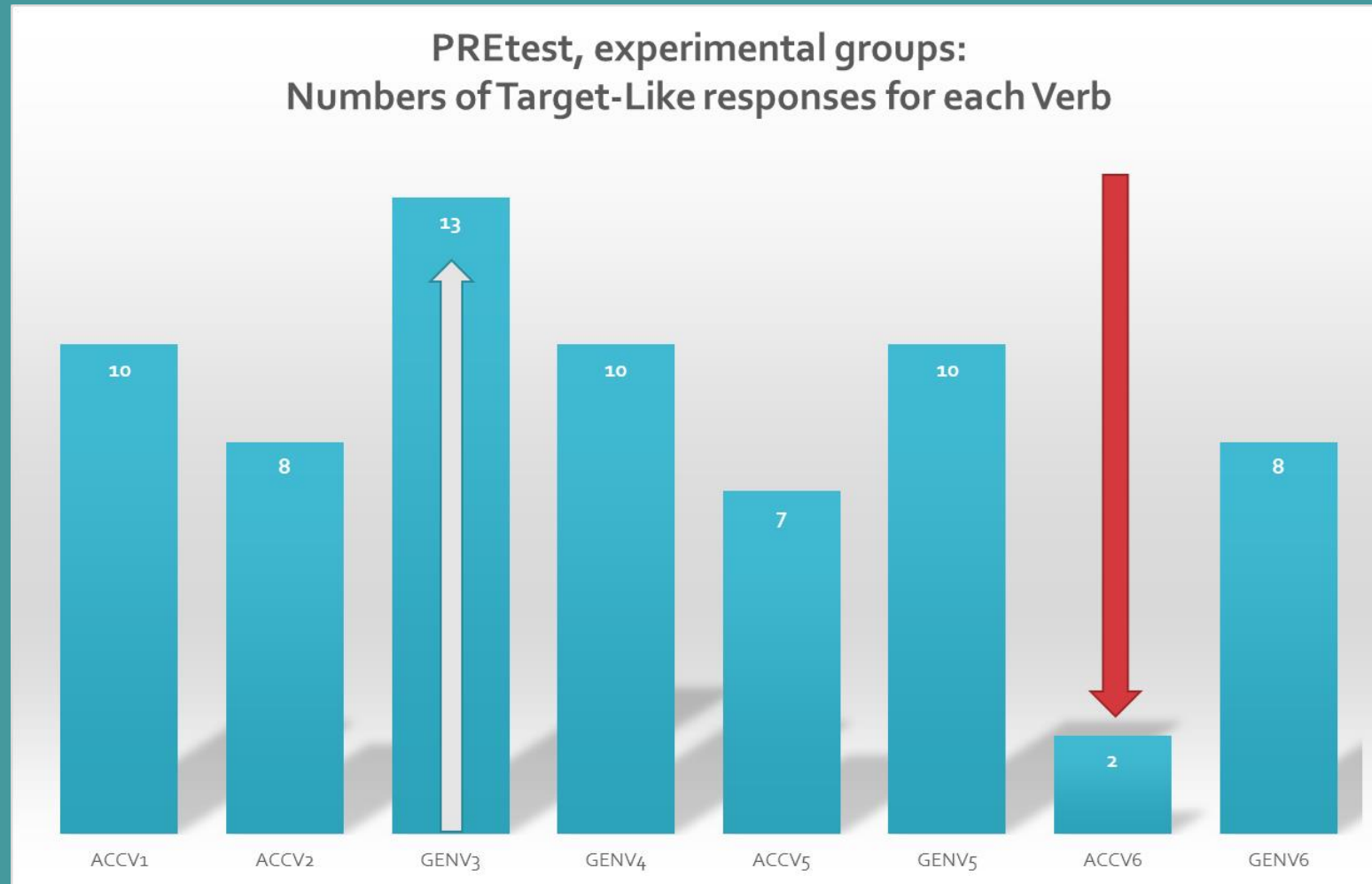
V4: (a) ACC+ NP in ACC

τον παίρνει τηλέφωνο
him.ACC takes_3rd singular phone_ACC/NOM ('He calls him')

(b) GEN + NP in ACC (=DO)

του παίρνει δώρο
him.GEN takes_3rd singular present ('She gets him a present')

Results

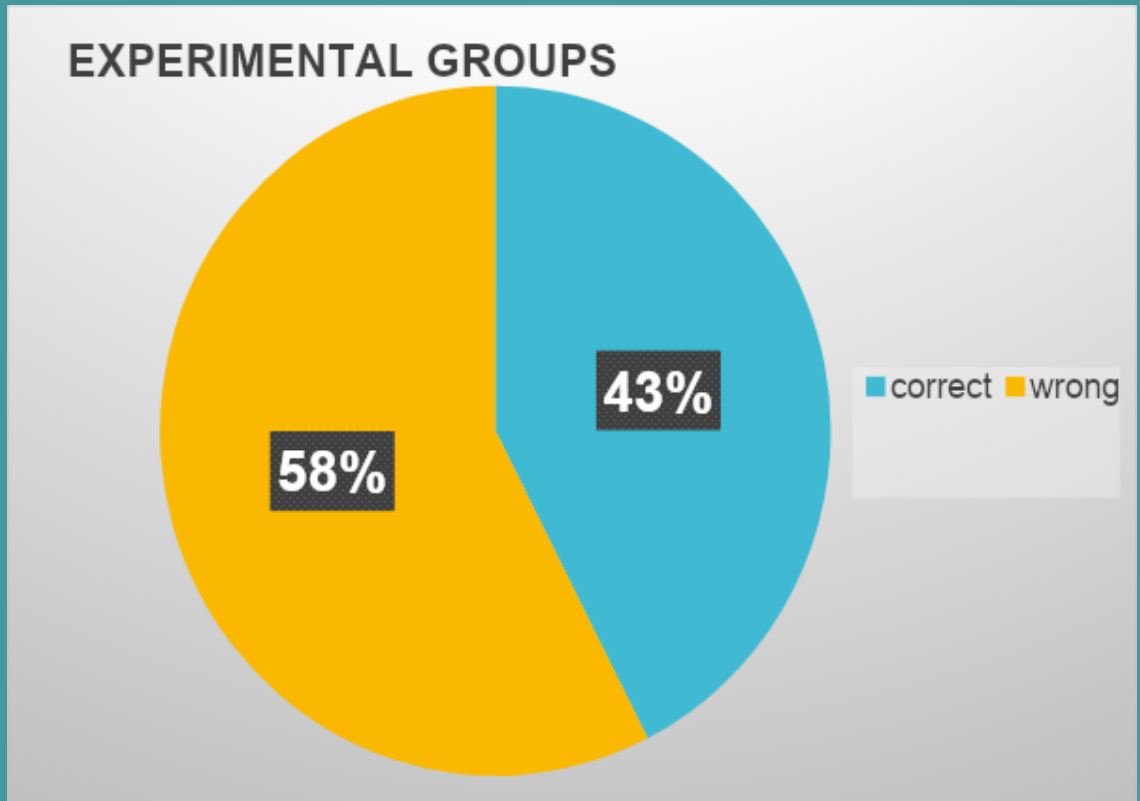
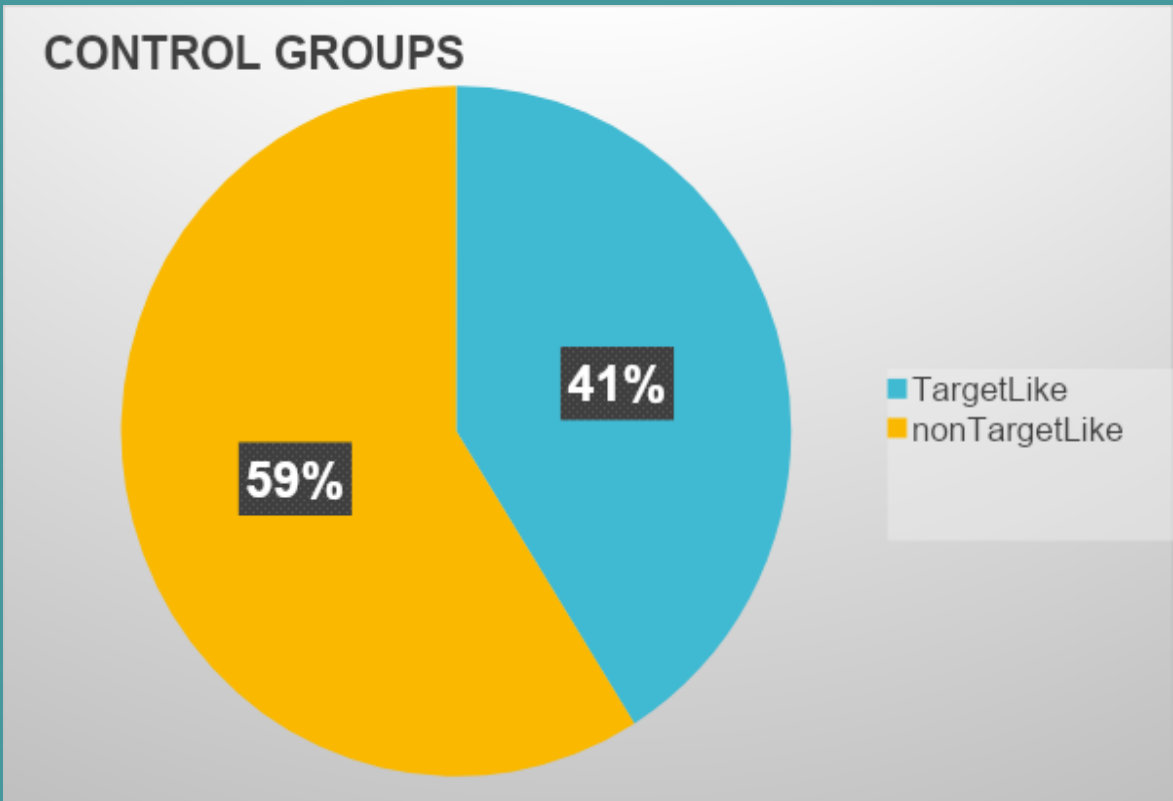
PRE-TEST:

Non-target-like

Target-like

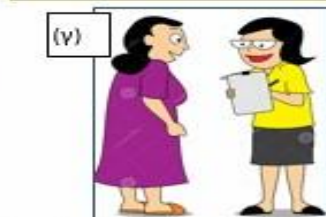
% OF TARGET-LIKE RESPONSES

TEACHING MATERIALS GROUP A & B

2. Ταιριάζω τις προτάσεις με τα σκίτσα και λέω ποιος απαντάει σε ποιον!
Προσοχή: μία πρόταση ταιριάζει σε τρία σκίτσα!

A.

1. Της απαντάει. _____
2. Του απαντάει. _____
3. Τους απαντάει. _____

B.

1. Τους εξηγεί. _____
2. Του εξηγεί. _____
3. Της εξηγεί. _____

Γράψτε άλλα ρήματα σαν το απαντώ εδώ:

1.		_____
2.	Μου	_____
3.		_____
4.	Σου	_____
5.		_____
6.	Του	_____
7.		_____
8.	Της	_____
9.		_____
10.	Του	_____
11.		_____
12.	Μας	_____
13.		_____
14.	Σας	_____
15.		_____
	Τους	_____
		_____

- ↳ Running dictation
- ↳ Direct → Indirect speech (story telling)
- ↳ Songs
- ✓ Learners encounter the Verb structures several times.
- ✓ Learners practiced with verbs they already knew their meanings.

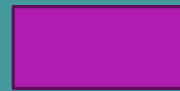
Material: Post-test:

- Multiple choice task.
- Same as pre-test, with the addition of new verbs for each Verb group.
- Total number of test sentences: **11**

POST-TEST:

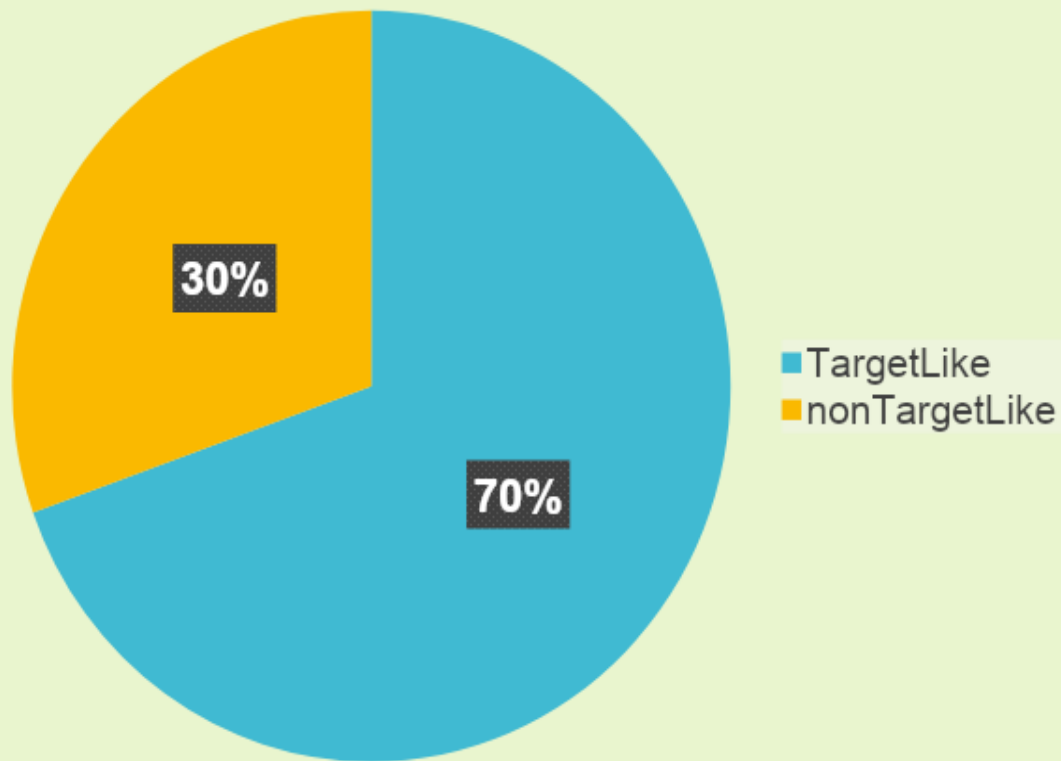

Non-target-like

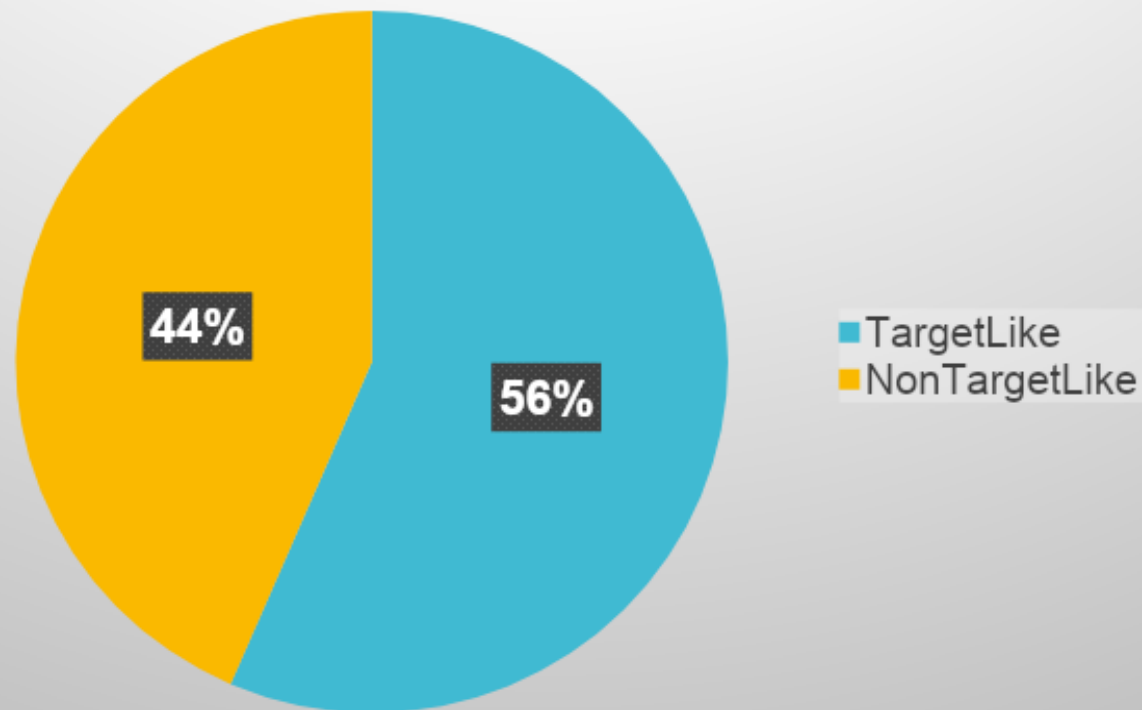

Target-like

experimental groups

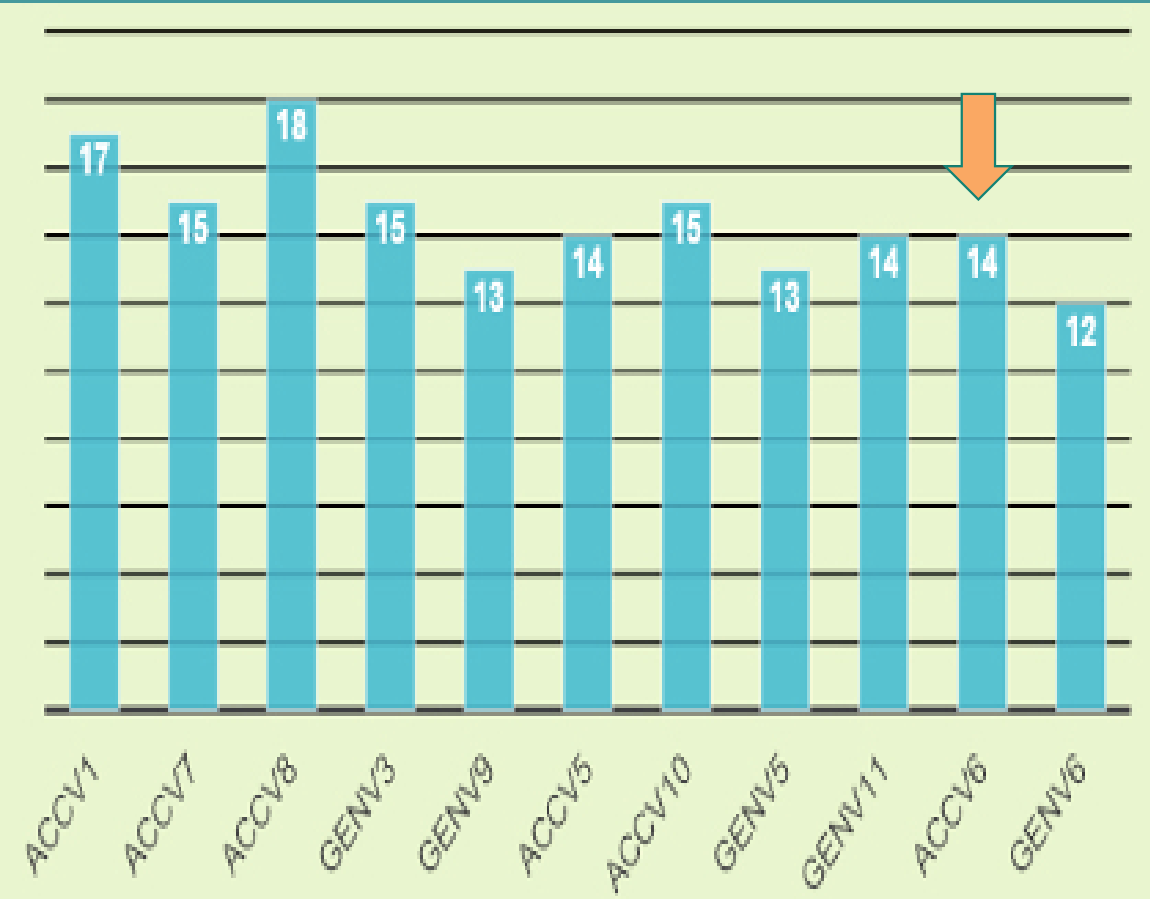

control groups

% OF TARGET-LIKE RESPONSES

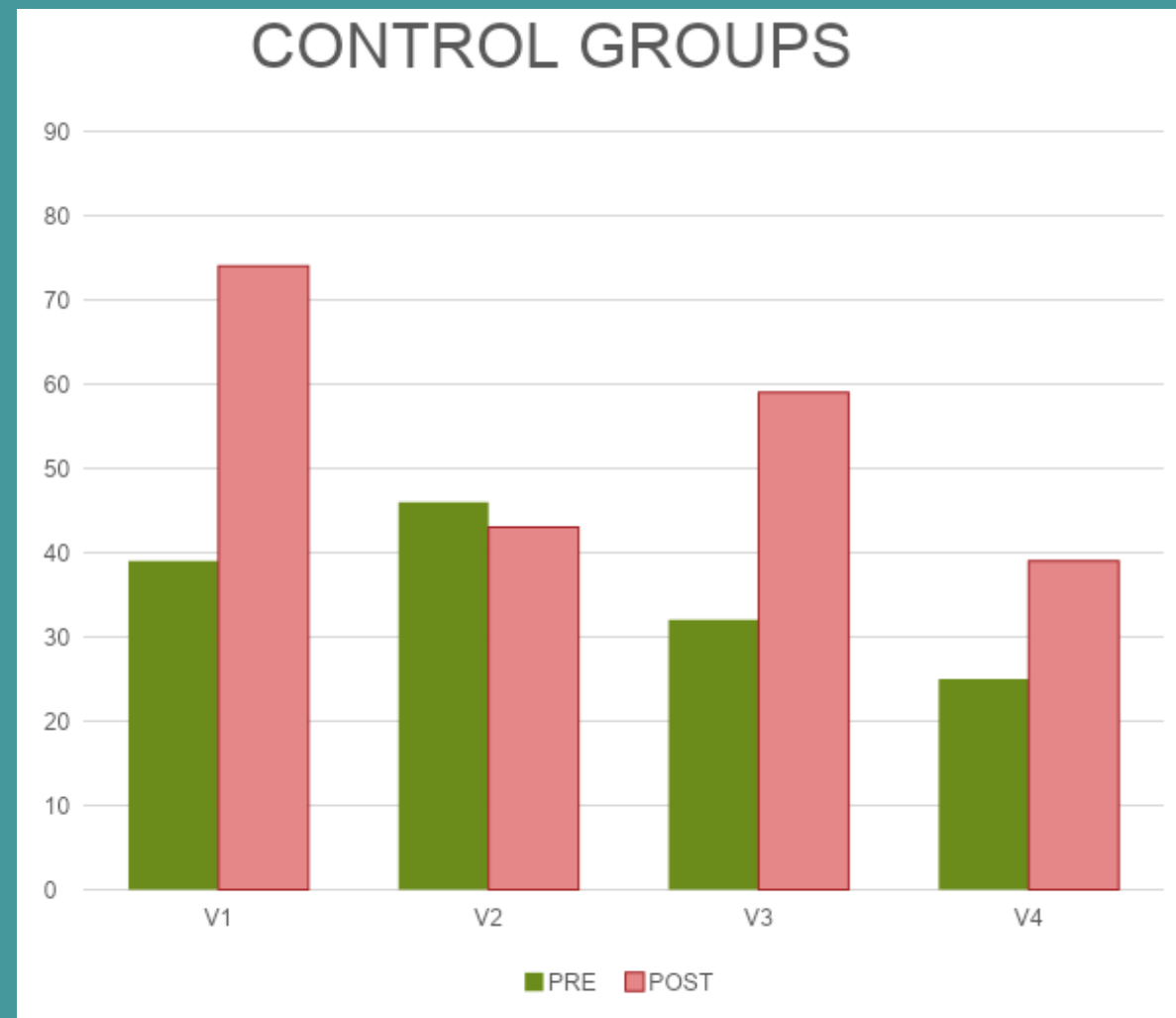
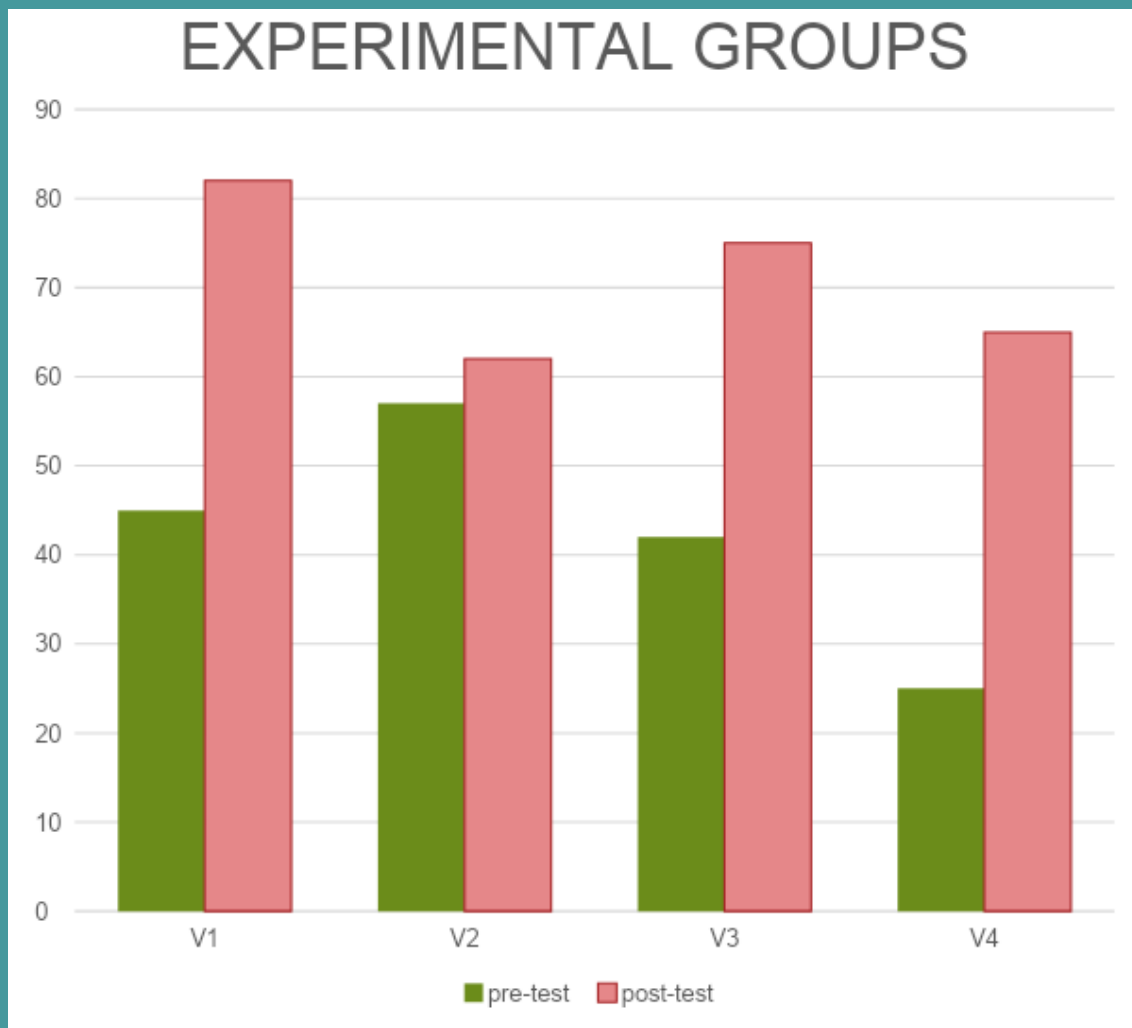
POST-TEST results for Experimental Group: ACC vs. GEN

ACCV1	με βοηθάει = he helps me.ACC (he helps me)
GENV3	μου απάντησε = he answered me.GEN (he answered to me)
GENV9	του μοιάζει= she looks like him.GEN
ACCV5	την ετοιμάζει= he prepares her.ACC (he prepares it (the surprise))
ACCV10	την δίνει = he gives her.ACC (he gives it -the ball)
GENV5	του ετοιμάζει = I prepares him. GEN (the clothes for the journey)
ACCV6	σε παίρνει τηλέφωνο = she takes you.ACC (on the) phone (she gives you a call)
GENV6	της παίρνει δώρο= he takes to her.GEN a present (he gets her a present)

% of Responses for ACC & GEN

 Pretest Post-test in each Verb type

% OF TARGET-LIKE RESPONSES

Findings

- Introducing clitics with different verb groups is key
- This facilitates learners' understanding of complement selection by each verb type
- This concept of verb complementation backed by accessible pedagogy helps students overcome grammatical difficulties.

Ευχαριστώ!

amaggana@phil.uoa.gr

Αναφορές – Πηγές:

Aitchison, J. 1989. *The Articulate Mammal. An introduction to Psycholinguistics*. London: Routledge.

_____ 1994. *Words in the Mind. An introduction to the Mental Lexicon*. Oxford: Blackwell.

Cameron, L. 2003. Challenges for ELT from the expansion in teaching children. *ELT Journal*, 57(2): 105-12.

Celce- Murcia, M. 1991. Grammar pedagogy in second and foreign language teaching. *TESOL Quarterly*, 25 (3) 459-80.

Chomsky, N. 1986. *Knowledge of Language: Its Nature, Origin, and Use*. N. York: Praeger.

Corder, P. S. 1973. *Introducing Applied Linguistics*. London: Penguin Books.

_____ 1981. *Error Analysis and Interlanguage*. Oxford: Oxford University Press.

Dendrinos, B. 2015. ELT Methods and Practices. Teaching Grammar to Young Learners. Στο <http://opencourses.uoa.gr/courses/ENL4/>.

Dulay, H. & M. Burt 1974. Natural Sequence in Child Second Language Acquisition. Στο *Language Learning* 24(1): 37 – 53.

Dulay, H., M. Bart & S. Krashen 1982. *Language Two*. N. York: O.U.P.

Hawkins, R. 2001. *Second Language Syntax*. Oxford: Blackwell.

Lightbown, P. M. & N. Spada 1993. *How Languages Are Learned*. Oxford: Oxford University Press.

Krashen, S. D. 1986. *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Oxford: Pergamon Press.

Nation, I. S. P. 2001. *Learning Vocabulary in Another Language*. Cambridge: Cambridge University Press.

Prabhu, N. S. 1987. *Second Language Pedagogy*. Oxford: Oxford University Press.

Richards, C.J., J. Platt & H. Platt 1996. *Dictionary of Language Teaching & Applied Linguistics*. Essex: Longman.

Swan, M. 1994. Design criteria for pedagogic language rules. Στο M. Bygate, A. Tonkyn & E. Williams (eds.), *Grammar and the Language Teacher*: 45-55. N. York: Prentice Hall.

Westney, P. 1994. Rules and pedagogical grammar. Στο T. Oddlin (ed.), *Perspectives on Pedagogical Grammar*. Cambridge: C.U.P.: 72-96.

Αναφορές - Πηγές

Βαλετόπουλος Φ. 2001. Το γραμματικό ποιόν ενέργειας στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Στο Μ. Βάμβουκας και Α. Χατζηδάκη (εκδ.), *Μάθηση και διδασκαλία της ελληνικής ως μητρικής και ως δεύτερης γλώσσας*, σελ. 59-69. Αθήνα: Ατραπός,.

Νατσόπουλος Δ., και Ε. Παναγοπούλου. 1984. Η μάθηση της ρηματικής όψης της ΝΕ σε εξαρτημένες προτάσεις από ξενόγλωσσους: εξελικτική σύγκριση προς τους φυσικούς ομιλητές. *Μελέτες για την Ελληνική γλώσσα 5*: 185-200.

Παναγοπούλου Ε., και Σ. Τλούπα. 1995. Αγαπούσα – αγάπησα, θα/να αγαπώ – θα/να αγαπήσω, αγάπα αγάπησε... Η ρηματική όψη (Verbal Aspect). *Γλωσσικές Εφαρμογές 1*: 9-11.

Παπαδοπούλου Δ. 2005. Η παραγωγή της ρηματικής όψης από σπουδαστές της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. *Journal of Applied Linguistics 21*: 39-54.

Σακελλαρίου Α. 2000. Διδακτική της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Αθήνα: Γρηγόρης.

Σπαντιδάκης Ι., Βασαρμίδου Δ., Χατζηδάκη Α. 2014. Προσεγγίζοντας τη Γραμματική στο Συνδυαστικό Δυναμικό Μοντέλο Γλωσσικής Μάθησης της Ελληνικής ως Δεύτερης και ως Ξένης Γλώσσας: επίπεδο Β2 Στο Π. Αναστασιάδης, Ν. Ζαράνης, Β. Οικονομίδης & Μ. Καλογιαννάκης, (Επιμ.), *Πρακτικά 9ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Τεχνολογίες της Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση»*. Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 3-5 Οκτωβρίου 2014: 972-979.

Σπυρόπουλος, Β. 2005. *Η γραμματική στη διδασκαλία. Σύγκριση εγχειριδίων για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας*. Αθήνα: Πατάκης.

Αναφορές - Πηγές

Αντωνίου, Μ. & Α. Μαγγανά 2011. Λεξικό και λεξιλόγιο στη δεύτερη γλώσσα. Εισήγηση στο πλαίσιο του Προγράμματος Επιμόρφωσης Επιμορφωτών για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας στη Μέση Εκπαίδευση. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 28 - 29 Νοεμβρίου 2011.

Αντωνίου, Μ., Γ. Βενέτη, Ζ. Δετσούδη & Κ. Κακαρίκος 2004. *Λέξεις και Εικόνες. Εικονογραφημένο Λεξικό. Β' Έκδοση*. Αθήνα: ΚΕ.Δ.Α. Διαθέσιμο στο [LEXIKO-001-14 \(uoa.gr\)](#)

Βαρλοκώστα, Σ. & Λ. Τριανταφυλλίδου 2003. *Επίπεδα Γλωσσομάθειας στην Ελληνική ως Δεύτερη Γλώσσα*. Αθήνα: Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής (ΚΕΔΑ).

Ιακώβου, Μ. & Α. Μαγγανά 2013. Γραμματική. Στο *Επιμορφωτικός Οδηγός. Γενικές Αρχές Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας (επίπεδα Α1-Β2)*. Διαθέσιμο στο [ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΕΛΙΚΟ ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΑΓΓΑΝΑ.pdf \(uoa.gr\)](#)

Μαγγανά, Α. 2015 (α' έκδοση). *Αυτό Ακριβώς! Πίνακες και ασκήσεις μορφολογίας και σύνταξης για το Επίπεδο Β'*. Εκδόσεις Γρηγόρη.

_____ 2021. *Αυτό Ακριβώς! Πίνακες και ασκήσεις μορφολογίας και σύνταξης για το Επίπεδο Α'*. Εκδόσεις Γρηγόρη.

Παναγιωτίδης, Φ. 2013. *Μίλα μου για Γλώσσα*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

----- 2021. *Μέσα από τις Λέξεις. Θέματα στη γραμματική των λέξεων για όσους (νομίζουν ότι) βαριούνται τη γλωσσολογία*. Εκδόσεις Εικοστού Πρώτου.

Παραδιά, Μ. 2010. Οι στρατηγικές διδασκαλίας του λεξιλογίου και η αποτελεσματική αξιοποίησή τους στον τομέα της Ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Ενδεικτικά παραδείγματα εφαρμογής από τη διδακτική σειρά «Μιλώ και γράφω Ελληνικά» για Τσιγγανόπαιδες. *Επιστημονικό Βήμα*, τ. 14: 57-71.

Σιμόπουλος, Γ., Γ. Γάτση, ΕΙ. Παθιάκη, Δ. Καραγιάννη & Σ. Μπούρη. *Φτου και Βγαίνω! Δραστηριότητες πολυγλωσσικής και κοινωνικής - συναισθηματικής ενδυνάμωσης*. Διαθέσιμο στο [Φτου και Βγαίνω!.pdf \(unicef.org\)](#)